

izhaja vsaki torek in sobota. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez polpisa.

Kopirisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Udobno je, a pošleno ni.

Imeli smo že večkrat priliko naglašati, kar moramo danes ponavljati. Izzvala nas je k temu predminulo soboto „Edinost“. Ta nas je namreč po dolgem premolku zopet počastila s svojo navadno ljubeznivostjo, za katero se pa skriva le strup najstrastnejšega strankarstva „Edinost“ je na svojo molčečnost ponosna ter hoče na njo loviti kaline, ki naj bi videli v tej molčečnosti zmernost, treznost, stvarnost, nadstrankarstvo itd. Ali mi smo ji že pred letom in dnem dokazali, da ta njena molčečnost ni nobena čednost, ampak le plod zvijačne taktike, ki ji je sredstvo, s katerim ji je omogočeno, da meče med svojo publiko dvomljiva poročila in krive sodbe, izogibaje se nadalje kateri si bodi priliki, ki bi jo prisilila, zagovarjati in braniti se tudi proti morebitnim dokazom nasprotnih časnikov. Na ta način ravno odpira „Ed.“ na stežaj vrata svoji prostosti, ki jo oprošča vsakega pomisleka glede na resničnost tega, kar je zapisala. To je pa jako komodno; kajti tako se predstavlja svoji publiko kot nezmotljivo, osebno če ta ne bere drugih, v prvi vrsti nasprotnih časnikov.

Tej „Edinostini“ taktiki je pa naša ravno nasprotna. Mi ne sprejemamo v svoj list absolutno ničesar, o česar resničnosti bi imeli kake pomisleke. Mi se ne plašimo kontrole drugih listov in ji ne zapiramo vrat. Kar pišemo, zapišemo vedno pripravljeno, zagovarjati pred mnenjem nasprotnih časnikov. Mi ne usiljujemo čitateljstvu svoje sodbe, ampak mu prepuščamo, da samo presoja naše in naših nasprotnikov mnenje. V to svrhu moramo pa tudi mnenje nasprotnih listov ponatiskovati in temu mnenju svoje mnenje nasproti postavljati. Ta procedura pa ne dopušča molčečnosti „Edinostinega“ kalibra, ampak zahteva mnogobeseden slog. „Edinost“ imenuje to našo mnogobesednost klobasarjenje. Ona hoče s tem v oči svoje publike omalovažiti in osmešiti našo argumentacijo. Svobodno ji! Ali mi smo na svoje „klobasarjenje“ ponosni; kajti ravno s tem „klobasarjenjem“ svedočimo svoje spoštovanje do prostega in neodvisnega razsojanja našega občinstva. Razen tega smo tako siljeni, dobro premisliti, kar zapišemo, ker smo vedno pripravljeno, braniti tudi vsako svojo besedico proti nasprotnikom pred očmi našega čitateljstva.

Taktika „Edinosti“ ni drugega nego na eni strani zvijačno izogibanje resnici, na drugi strani pa odtezanje občinstvu prilike, da bi čulo tudi mnenje nasprotnikov. Ta taktika se da toli udobno praktisirati, da ni treba „Edinosti“ prav nič razmišljati, je-li res, kar je zapisala, ali ne. In če mi to kvalificiramo kot laž, in če to kvalificiranje podpremo z vsestranskimi, mnogimi in podrobnimi dokazi, potem se „Edinost“ izmuzne prav komodno potrebnemu protidokazovanju ter prav po lističjem receptu o „kislem“ grozdju komizgne z ramo, stepeč svojo publiko: „Gorica“ klobasari!

Koliko vzroka in upravičenosti ima „Edinost“ predbacivati „klobasarjenje“, kaže ravno gori omenjena nje notica. V njej moralizuje na naš naslov, „da se noben list, ki hoče svoje pre-

dale posvečati resnim in koristnim stvarim, ne bo spuščal v labirint in kaos „Goričinih“ polemik“...

Ali to zapiše tudi lahko list, ki se noče, ker se ne more, spuščati v „Goričine“ polemike. In da je „Edinost“ ta list, kaže jasno z ono notico. V tej notici priznava, da je vedoma prepisala nesramno laž iz „Lavoratora“, da sta dr. Gregorčič in dr. Pajer vrgla v predzadnjem zasedanju dr. Gregorina iz deželnega zbora. Za to priznanje bi bilo zadostovalo dvoje vrstic „listu, ki hoče svoje predale posvečati resnim in koristnim stvarim“. Ali „Edinost“ je — da rabimo njeno orožje — „naklobasarila“ na račun onega priznanja kar celo kolono! No seveda, tu je „klobasarila“, ker se je vendar enkrat oprla na resnico: priznavši, da je ponatisnila laž; a sicer pa si mora polemično „klobasarjenje“ o naši brambri od ust trgati, ker ji ne kaže opirati se na resnico. Ona torej niti „klobasariti“ ne more, če tudi ji je sicer gostobesečenje prirodno, ali drugače rečeno: ona se baha, da ne dela nečesa, česar ne more.

„Edinost“ kar zmagonosno našteva različne neslovenske časnike, ki da sodijo o delovanju naše deželnozbornske delegacije tako kot ona, in si domišljuje, da nas je sodba teh listov konsternirala. Prazna domišljija! Nekateri onih listov pišejo zagrizli sovražniki slovenskega naroda, graja teh listov nam je in bi morala biti vsakemu slovenskemu časniku — še le prava pohvala. „Union“ in „Agrar Tagblatt“ pa zajemljeta informacije o našem deželnem zboru iz slovenskih listov, kot sta „Slovenski Narod“ in „Edinost“. In take informacije naj bi nam kaj impornirale!? One nas še le dobro utrjujejo v prepričanju, da stoji naša delegacija na edino pravi poti blaginje goriških Slovencev. —

„Edinost“ se izpodtika nad našo trditvijo, da se noben pameten človek v Gorici ne briga za politične sodbe enega „Gazzettina“, to je tista „Edinost“, ki je bila prisiljena prenehati s ponatiskovanjem „Gazzettinovih“ sodb o delovanju naše stranke za goriško slovenstvo. V „Edinosti“ ponatisnen prvi članek „Gazzettinov“ je doživel še štiri nadaljevanja, ali tem se je godilo kakor preroku Bileamu: morali so nehote priznati zasluge za goriško slovenstvo našemu političnemu vodstvu nasproti liberalnemu. „Edinost“ je to takoj zavohala in — umolknila. Mi pa smo ostali, kar smo bili: mi se ne segregamo zaradi „Gazzettinovih“ graj, a se tudi ne ogrevamo za njegove hvale, da bi jih porabljal kot orožje proti „Edinosti“, kakor jih je ona hlastno pograbila proti nam.

Novi krški škof in „Mir“.

O priliki imenovanja dr. Kaltnerja, ki ne pozna besedice slovenskega jezika, krškim knezoškofom je priobčil celovški „Mir“ dolg članek, iz katerega podajemo našim čitateljem ta-le odlomek:

Celih trideset let koroški Slovenci nismo imeli pravzaprav škofa, ki bi nas bil vodil vodili smo se sami, oziroma slovenska duhovščina, in zato se ni čuditi, če prodira celo v najbolj globoko verni del koroškega ljudstva, med Slovence, vedno bolj in bolj brezverstvo in

so se pojavili že prvi znaki za proč od Rima med Slovenci na Koroškem. Slovenci smo bridko občutili, da nismo imeli svojega škofa.

Škofovsko breme in škofova dolžnost je na Koroškem večja nego kje drugod. Kako je ljudska pravost propadla, zlasti v pokrajinah, ki so se tekom stoletij s silo ponemčile! Kako se širi med ljudstvom slabo čtivo, veri sovražni časniki, Suidmarkine knjižnice! Krščansko ljudstvo nima primerne zastopstva ne v deželnem ne v državnem zboru in morebiti dnevi niso več daleč, ko bo škof izmed krščanskih Nemcev sam stal v deželnem zboru in odbijal, ako bo mogel, veri sovražne sile. Oporo bo tedaj našel edinole pri slovenskih zastopnikih!

Koliko je v deželi pomanjkanje duhovnikov! Koliko divjih zakonov, koliko pijančevanja, koliko nevere, koliko neravnosti! Z veliko boleščjo opazujemo te rane in povprašujemo, ali je bilo pač vse vedno v redu, ali se je res storilo vse, kar je bilo treba storiti, da se ustavi naval peklenskih sil? Kako se zadnje dni množijo odpadki od vere! Če ne bo odpomoči, čakajmo le še par let, in ljudstvo bo začelo odpadati od katoliške cerkve, kakor se v jeseni vsiplje listje z drevesa! Sovražniki vere so se navalili ravno na Koroško, vedoč, da je tu najslabotnejše mesto, kjer prodira protestantizem pod krinko nemštva. Koroška je bojno polje in ne škofija, kjer zadostuje, če višji pastir semtertja blagoslovi svoje ovčice.

V tako kritičnem položaju se mora izbrati najmožnejšega in najpripravnejšega poveljnika in obmolkniti morajo vsi postranski oziri!

Slovenci na Koroškem smo krepak in po nemškem polomu edin in sicer izborna organiziran element. Krepka, enotna stranka smo, ki se bori za svoje svetinje. Vse za vero, dom, cesarja! Nad pol stoletja se Slovenec na Koroškem že bori za vero in narod. A ta boj ga ni uničil in ga še ni utrudil. Nasprotno! V tem boju se je neverjetno ojačil. V tem boju je nastala velikanska versko-slovstvena Družba sv. Mohorja kot kulture zavod prve vrste! Borba je rodila veliko, trdno in izmed vseh strank v deželi najbolj cvetočo gospodarsko organizacijo slovenskih posojilnic in zadrug. Iz borbe je dozorela organizacija katoliške mladine in delavskih društev v slovenski krščansko-socialni zvezi. Na celi črti smo kazali katoliškim Nemcem pot, orali na celi črti celino ter delali krščanskim Nemcem gaz, da so stopali za nami!

Zato smo težko, težko pričakovali škofa, ki bi znal slovensko in bi poznal iz lastnega življenja naše razmere, da bi našli v njem enkrat oporo tudi Slovenci in ne bi bili navezani samo na sebe. V rokah solnograškega kardinala nadškofa je bilo to pot, da pokaže, da je katoliška cerkev res vsem narodom pravična; obžalujemo, trikrat obžalujemo, da se dr. Katschthaler ni ravnal po načelih kanoničnega prava.

Zato pozdravljamo Slovenci svojega novega škofa z mešanimi čustvi: kot katoliki ga na eni strani spoštujemo kot naslednika apostolov in kot svojega vrhovnega pastirja, na drugi strani pa iskreno obžalujemo v interesu verskega življenja in katoliške zavesti med Slovenci, da tudi sedanji škof ne

bo mogel stopiti z eno tretjino svojih ovčic v tesnejšo zvezo... To je najnovejša in najbolj skeleča rana na telesu koroških Slovencev. Kdo jo zaceli?... —

Dopisi.

Iz Sovodenj. — (Naše slavno županstvo.) Vsi vemo, da naše slavno županstvo ni tako, kakor bi moralo biti. Nesposobnosti ne manjka. Združena je nesposobnost z nevednostjo, z nevednostjo pa — kakor navadno — nadutost; in nesposobnost in nadutost si velikokrat mislite, da lahko počenjate kar hočete.

Dovoljeno naj mi bo, da povem javnosti, kako skrbi naše slavno županstvo za to, da dobe cerkveni uslužbenci svoje plačilo. Poglejmo ubogega cerkovnika!

Pred leti je plačeval cerkovnika gospodarski svet iz svojega premoženja. To pa ni bilo pravično, ker plačevati so morali le tisti, ki so imeli užitek iz zemljišča, katerega je upravljal gospodarski svet, med tem ko cerkovnika rabimo vsi. Pa tudi deželni odbor ni tega več dovolil, marveč je odredil, da se morajo vse cerkvene potrebščine kriti z dokladami kakor zahteva zakon. To se je tudi zgodilo. Takratno županstvo je razbremenilo gospodarski svet dolžnosti plačevanja cerkvenih potrebščin in vse skupaj je prišlo na doklade — seveda tudi cerkovnikova plača. Eno leto je šlo dobro.

L. 1908 pa je nakrat skočilo županstvu v glavo, da cerkovnikova plača se ne bo plačevala z dokladami, marveč se je sklenilo, da naj prispeva vsaka hišna številka z 1 krono. Proti temu sklepu starešinstva so se domačini pritožili in rekli, da krone ne bodo dajali in da naj se cerkovnika plača z dokladami kakor prejšnje leto, kakor velevala zakon.

In glejte! Naše slavno županstvo je pritožbi ugodilo ter razbremenilo občinarje od prispevanja ene krone, a ni potem poskrbelo, da bi cerkovnik dobival plačo iz doklad. Sedaj gre h koncu uže tretje leto, a cerkovnik ni dobil še vinarja za svojo nelahko delo. Župan pošilja cerkovnika po občini, naj gre pobirati od vsake hišne številke eno krono, občinarji pa nočejo plačati, držeč se sklepa starešinstva, ki jih je razbremenilo od plačevanja te krone. Ubogi cerkovnik roma od Poncija do Pilata, a do svoje plače ne more in ne more priti. Pri vsej stvari pa je tale še najlepša. Županstvo, ko je v svoji seji sklenilo, da se cerkovnika ne bo plačevalo z dokladami na davkih, ni znižalo doklad za cerkvene potrebščine, marveč prejema še danes ravno toliko svoto za cerkvene potrebščine kakor l. 1901, ko se je cerkovnika plačevalo potom doklad. Občinarji pa se po vsej pravici branijo plačati eno krono, ko vedo, da se niso doklade za cerkvene potrebščine prav nič znižale. Kaj bodo plačevali dvakrat cerkovnika, enkrat na dokladah, drugokrat še vsak z eno krono, kakor hoče župan?

To ni županstvu v nikako čast, da pusti cerkovnika tako na cedilu. Vsak delavec je vreden plačila. A zdi se, da je nekaj drugega zadaj, ki smrdi po nečem...

Stvar mora priti na jasno,

polka pride iz Sežane v Trst. Sežana ostane za sedaj brez posadke.

Laška komedija. Tržaški deželni zbor je na predlog renegata Mra. a proti glasovom slovenske manjšine sklenil poslati „nedotakljivemu Rimu“, to je ondotnemu občinskemu svetu, pozdrav brzojavnim potom v znak protesta proti govoru dunajskega podžupana Porzerja proti rimskemu županu Nathanu.

Cesar o draginji. Pri sobotnem delegacijskem cerclu se je cesar nasproti nekemu delegatu izrazil tudi o draginji. Cesar je dejal: „Zelo je žalostno, da se je draginja tako razpasla. Jaz vem, kako ljudstvo silno trpi pod draginjo in močno obžalujem, da se niso našla še sredstva, da se draginja omeji in ustavi.“

Huda burja je začela pihati v četrtek, 10. t. m., popoldne po Vipavskem. Sneg je zapadel do polovice Čavna. Zjutraj so šli štirje Kamenjci z vozmi po drva na čavenjsko Malo goro. Zmočili so se do kože, burja jim je jemala gorkoto, tako da je 15-letni Franc Vodopivec Lekšev onemogel od mraza. Tovarishi so ga nekaj časa nesli z gore, ko ni več mogel, so ga plegli na tla in pogrnili. Od najbližnje hiše so poslali može ponj. Ti so ga našli že mrtvega. Tudi gospodar Jožef Sejčič je vsled mraza onemogel. Slekli so ga ter drgnili in tako rešili gotove smrti.

Slovenec in Hrvat — zrakoplovec. Iz Zagreba se piše: Zrakoplov, ki sta ga po svojih originalnih načrtih zasnovala Slovenec Rusjan in Hrvat Merčep, bo v najkrajšem času popolnoma dograjen. Čim nastopi ugodnejše vreme, bosta aviatika takoj pričela z zrakoplovnimi poizkusi, in sicer na vojaškem vežbališču, ki ga jima je dalo na razpolago vojaško poveljništvo. V slučaju, da se jima poizkusi posrečijo, kar se trdno nadejata, nameravata prirediti zrakoplovne polete tudi po drugih večjih mestih na slovanskem jugu. V tem oziru bi prišla v prvi vrsti v poštev ta-le mesta: Trst, Gorica (Rusjan je Goričan), Ljubljana, Reka in Sarajevo. Ves ta zrakoplovni načrt pa postane aktuelen seveda še-le v slučaju, ako se prvi poizkus v Zagrebu posreči.

Pomladansko izobraženje in orožne vaje pri 27. bramborskem pošpolku v Ljubljani. Dne 6. marca se pozovejo pod orožje vsi tisti rekruti in nadomestni rezervisti, ki še niso izurjeni. Nadomestni rezervniki bodo morali poleg osemtedenske izobrazbe napraviti še štiritedensko orožno vajo. Moštvo, ki bo moralo pri navedenem polku delati orožne vaje, se razdeli v štiri turnuse. Prvi se prične 1. majnika, drugi 1. junija, tretji 20. julija.

Naše dreadnoutke. V ladjedelnici v Trstu se sedaj graditi dve dreadnoutki vsaka po 20.000 tonelat obsega. Te dreadnoutki bodeta prvi v naši mornarici ter se jih misli v najkrajšem času graditi še dve in sicer večjega obsega. Koncem prihodnjega leta se bodeta spustili prvi dve v morje ter se jih bode potem prepeljalo v Pulj, kjer bodeta armirani (oboroženi).

— Za te ladije bode mornariška uprava zahtevala prihodnje leto večji kredit in bode tudi proračun za mornarico primerno večji.

Velikanski viharji. V petek so po srednji Evropi divjali velikanski viharji. Iz Belgije, Holandske in Porenja prihajajo vesti o snežnih viharjih, ki so pokončali vse brzojavne in telefonske zveze. Na Francoskem so izstopile vode in pobrale tudi veliko ljudi. V Kanalu pa se je razbilo veliko ladij, med njimi ena s sto pasažirji, ki so vsi utonili.

Olajšave pri prisilnem iztirjanju davkov. Finančno ministerstvo je vsled pritožb nad velikimi stroški pri sodnih nepremičninskih izvršbah radi zaostalih davkov odredilo naslednje olajšave:

Za zastanke na direktnih davkih in njih dokladah se bo v zemljiški

knjigi vknjižila zastavna pravica na nepremičnine davčnega dolžnika v svrhu izvršenega izterjanja šele tedaj, ako bo izv.šba neugodno izpadla.

Dalje se bodo izvršile zemljejknjižne zagotovitve oziroma prisilno iztirjanje davčnih zastankov s prodajo nepremičnin davčnega dolžnika šele po daljšem čakanju, in sicer je čakalna doba pri zastankih od 5 do 60 kron 1 in pol leta, čez 60 kron pa eno leto od tedaj, ko je dolžni znesek zapadel. Dolg do 5 kron pa se sploh ne bo zemljejknjižno zagotovil ali z nepremičninsko eksekucijo iztirjal.

Le v izjemnih slučajih n. pr., če bi se bilo bati, da se davčna terjatev izgubi, ali če bi bilo kasnejše izterjanje zelo otežkočeno, če se davčni dolžnik vede nasilno itd., se bodo navedeni davčni zastanki zemljejknjižno zavarovali, oziroma potom sodne nepremičninske eksekucije iztirjali tudi pred pretekom poldruega, oziroma enega leta od časa zapadlosti, ne da bi se preje vršila premičninska eksekucija.

Kar se tiče stroškov pri sodnih eksekucijah premičnih ali nepremičnin za zastanke direktnih davkov in njih doklad, se pri zastankih do 60 K razven postavnih kolkovnih pristojbin in drugih izdatkov v gotovem denarju ne bo sploh zahtevalo nobenih, pri zastankih od 60 do 150 kron polovico in šele pri zastankih nad 150 kron se bo zahtevalo sodno likvidacijo polnega zneska dotičnih stroškov.

S temi olajšavami bo pomagano posebno majhnim davkoplačevalcem in jim olajšan davčni jarem.

Priloga. Današnji številki je priložilo „Kat. tisk. društvo“ v Gorici oklic, v katerem naznanja, da je kupilo papirno trgovino gospe Ane Likar.

Soča je spet močno narasla.

Odborova seja „Matiče Slovenske“ dne 4. nov. 1910. — Vrazova Akademija se priredi začetkom decembra v „Mestnem Domu“. Publikacije za l. 1910. so natisnjene; tiska se le še kazalo imen in stvari v dr. Bog. Vošnjakovi „Ustavi in upravi Napoleonove Ilirije“ in zadnji del „Letopisa“. Knjige se bodo začele razpošiljati po 1. decembru. Uredništvo svojih „Zbranih spisov“ prepušča g. dr. Meninger „Matici“ ozir. g. dr. Tominšku, ki je prevzel urejevanje. — Tehniški odsek: Gradivo za tehniški slovar, ki je sedaj še razvrščeno po črkah, se abecedno uredi tudi v okviru vsake črke. Misel, da bi se izdalo za vsako stroko in v praktične namene poedinih stanov tehniško nazivoslovje v manjših knjižicah ne ustreza prvotnemu načrtu za to delo; ko izide veliki slovar, ga bodo prizadeti krogi izrabili v svoje svrhe. V svrhu študij o slov. hiši izda „Matica“ informativen članek o dose-danjih razpravah in člankih, ki se tičejo tega predmeta; napiše ga g. dež. nadinženar V. Skaberne. Za nadaljnje študije oz. fotografiranje je v zvezo storiti s „Športnim klubom“, za financiranje pa z deželnim odborom kranjskim. — Znanstveni odsek: Zagrebški načrti za obdelavo poedinih strok v „Jugoslovanski Enciklopediji“ so se preštudirali; nasveti se pošljejo zagrebški Akademiji. Povabiti je strokovnjake za spisovanje člankov samih; nekateri so se že odzvali. — Zemljepisni (kraje-pisni) odsek: Korekture za zemljevid dobimo od c. in kr. geogr. zavoda na Dunaju v dobi od januarja do marca. Krajepisna imena se dobe zbrana iz 444 občin izmed približno 1120 slov. oz. mešanih občin. Že gavno obljubljene zbirke za pozjanski in sevniški okraj še niso došle. G. prof. Pleteršnik bo izkušal stvar pospešiti s tem, da bo izpisoval imena iz uradnih map in izpiske pošiljal v pre-sejo. — Gospodarski odsek: Članarino je dosle poravnalo 3156 členov. Dedištvo kluba „Circolo italiano“ se sprejme z enim pridržkom. „Matica“ je pred kratkim povabila na pristop k društvu na novo 70 gospodov ljubljanskih,

uradnikov in učiteljev; odzvali so se trije. —

Črnogorski knezoškof. Kakor poročajo listi, bode imenoval črnogorski kralj Nikita za črnogorskega knezoškofa kanonika Vučkovič-a iz Kotora. Mesto črnogorskega knezoškofa je ostalo prazno po smrti primasa Milinovič-a.

Tolstoj izginil. „Kurier Varšavski“ poroča, da se je grof Lev Tolstoj s svojim hišnim zdravnikom oddaljil iz Jasnaje Poljane. Pustil je pismo, v katerem pravi, da hoče svoje zadnje dni preživeti v popolni samoti. Nastanil se je v nekem samostanu.

Trgovka s človeškim mesom. Na državnem kolodvoru v Gorici so aretirali neko Magdaleno Solo s Hrvatskega, ko je hotela odpeljati s seboj neko dekletko za neko tolerančno hišo, rekoč, da jej preskrbi službo. Dekletko se je vrnilo v svojo prejšnjo službo v mesto.

Drobfinice.

Važna iznajdba. — Iz Szegedina poročajo: Poštni oficijal Koloman Wegmann je izumil aparat, s katerim je mogoče telefonirati z vlaka med vožnjo. Iznajditelj je baje že dobil patent.

Slon rešil tisoč ljudem življenje. Pred kratkem je reka Ganges nenadoma narasla in prestopila bregove, ko so se v nji kopali pri Sorori številni indijski romarji. Človeških žrtev pa bi bilo veliko več, ako bi ne reševal pameten slon pobožne romarje iz vode. Na tisoče Indijcev se je kopalo v sveti reki Ganges, ko je hipno narasla reka in je utonilo okoli 200 romarjev. Slon pa, ki je bil last nekega Junga Bahadurja, rešil je več kot 1000 romarjev iz reke. Privezali so okoli njega vse polno vrvi. Umna žival pa je plavala v reko, romarji so se prijemali za vrvi in slon jih je izvlekel na suho. Slon je ponavljal svoje delo toliko časa, dokler je bilo videti še kakega človeka v vodi.

Zmaga demokratov v Združenih državah. V ameriških Združenih državah so se vršile volitve za zbornico, kongres. Splošno senzacijo vzbuja dejstvo, da so zmagali demokratje nasproti republikanom, pristašem dosedanega zistema. Ravno tam, kjer je osebno agitiral Roosevelt, ki ga republikani nameravajo v prihodnji sezoni postaviti za kandidata za predsedništvo, so republikani najbolj tepeni.

Gospodarske vesti.

Želod-strup. Hrastovo seme, želod, povzroča, ker ima v sebi med drugim tudi večjo množino čreslove kisline, posebno če se poklada le napol dozorel, pri konjih, govedih, kozah in ovcah motenje prebave, včasih tudi nevarno zaprtje ali pa tudi krvavo drisko.

Množina 10 l želoda, pokrmljena v 4 dneh, je zadostovala za tako zastrupljenje pri govedih. Prešičem pa, kakor znano, želod nikdar ne škoduje.

Razglas prostovoljne prodaje.

Vsled sklepa odbora upnikov prodajalo se bode

dne 21. novembra 1910 ob 9. uri predpoldne

v Komnu v hiši št. 144 proti takojšnjemu plačilu in odstranitvi v konkurzno maso Andreja Cuccagna spadajočo zalogo štacunskega blaga obstoječe iz raznega sukna, manufaktur, železa, usnja jestvin i. t. d. v skupni cenilni vrednosti 7384 K 27 v.

Prodajalo se bode po posameznih skupinah in domaknilo najboljšemu ponudniku. Ako pa kdo za celo zalogo ponudi več, nego znašajo ponudbe za posamezne skupine skupaj, domaknilo se bode le temu. Vendar ima upravitelj konkurzne mase pravico odkloniti storjene ponudbe.

Zalogo blaga možno je ogledati vsak dan od 9.—12. ure dop. in od 2.—6. ure pop. Oglasiti se je pri

upravitelju dr. Ignac Kotniku,

c. kr. notarju v Komnu.

Da dobimo čisto vino. Kupec ne gleda samo na dobroto vina, marveč tudi na barvo, in čistobo. Motnih vin nikdo ne kupuje rad. Da dobimo vino kmalu čisto, priporoča se, da ga razpostavimo, ko je popolnoma povrelo, mrazu. To se naredi najlažje na ta način, da odpremo ponoči kletna okna.

To je delati pa šele proti koncu meseca novembra, ko smo gotovi, da vino ne kipi več. Ko se je vlegla nesnaga na dno posode, skrbeti je, da se vino čimprej pretoči in loči s tem od drožja. Tudi pretakanje povspešuje čiščenje vina, ker se spoji beljakovina, ko pride z zrakom v dotiko, s zračnim dušikom in se nato strdi. Strjena beljakovina se kmalu vleže na dno. Najboljši čas za pretakanje je meseca decembra ob mrzlih in jasnih dnevih. Čim bolj mrzlo je vino, tem manj ogljenčeve kisline izgubi pri pretakanju in tem boljši okus ohrani.

Absolvirana učiteljica, vešča slovenskega, nemškega, italijanskega in hrvatskega jezika ter strojepisja, inteligentna, želi vstopiti v odvetniško ali kako drugo pisarno. Ponudbe pod „Čas je zlato“ na naše upravitelstvo.

Najbolje tamburice izdeluje in razpošilja prva šišaška tovarna tamburice

J. Stjepušin,
v SISKU (Hrvatska).

Tovarna je bila odlikovana na pariški razstavi leta 1900 in na milanski razstavi 1896. Razen tamburice in skladbe za tamburice ima na

prodaj: gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine itd., za katere se razpošilja poseben cenik s slikami. Ta veliki ilustrovani cenik se pošilja vsakemu franco in brezplačno. V isti tovarni izhaja vsak mesec po jedenkrat pod naslovom „Tamburica“ list, v katerem se nahajajo poleg poduka o igranju na tamburice tudi krasne skladbe za tamburanje. — Ta list stane 8 kron na leto.

Loterijske številke.

12. novembra,

Dunaj	52	39	40	23	38
Gradec	32	21	3	81	23

Na izvoznem trgu.

Biblična razstava
od g. Dietze
odprta vsaki dan
od jutra do 9. ure
zvečer
v kateri se vidi v
Oberammergauškem
slogu

trpljenje Izveličarjevo
od rojstva pa do smrti.

Kipi so voščeni in v naravni velikosti.
Vstopnina: Odrasli 30 v, otroci 20 v.

Iz Zalošč pri Dornbergu. — Naši fantje se pridno urijo v telovadbi. Posebno v sabljanju so jako dobro izvežbani. Naši nasprotniki pa, namesto da bi se sabljanja učili, se uče mahati s — poleni in s — koli, ker uže parkrat so čakali naše fante, ko so šli od vaj. Odlikuje se posebno sin nekega ključarja. „Farji so botege“, je vpil v neki hiši. „Še enega učitelja da bi imeli, potem noben hudič nam ne more priti proti!“ Tako se je širokoustil. Kajpada, kar pravimo vedno: Učitelji so steber liberalizma. Ako bi teh ne bilo, „luč“ bi bili liberalci na Goriškem, najbolj pa dornberški in zaloški.

Še nekaj! V Dornberg pride večkrat neki gospod iz Gorice, o katerem ne vemo za trdno, ali je Slovenec ali Lah. To pa vemo, da rad zabavlja čez S. L. S. in ga hudo zanimajo dornberške razmere. Ta gospod je tudi pravil, kdo iz Dornberga pride pred poroto. Mi mu rečemo le to: Pusti naj nas pri miru. Dornberžane naj tudi preveč ne obira. Ni lepo za njegovo službo. Drugič še kaj!

Iz Zdravščine. — Naša tovarna za svilo ima obilo dela. Delavstva v tovarni je nad 700. Večinoma so ženske zaposlene in sicer največ iz Italije. Tovarna jim je že pred več leti sezidala večjo hišo za skupno spalnico. Zasluzek v tovarni ni prav slab. Boljše delavke zaslužijo tudi dve kroni na dan. Moški tri krone. Omenjeno pa bodi, da tovarna ne rabi toliko delavcev kolikor delavk. Delo v tovarni je večinoma za ženske. Kakor se opazuje v zadnjem času, ravnateljstvo tovarne pa se za Italijanke hudo ne poteguje, ker le-te, ko pride zima, zapuste tovarno in gredo v domovino. Slovenk dela še precej v tovarni. Tudi sprejeli bi jih še. Ravnateljstvo tovarne je v namen, da bo imelo stalno delavstvo, sezidalo več delavskih stanovanj, par lepih čednih hiš, z dvema sobama in kuhinjo. Delavska družina plača le 5 K na mesec najemščine. Dosedaj se je naselilo v teh še ne prav dokončanih hišicah par slovenskih družin iz Brd. Pravijo, da ravnateljstvo bi sprejelo rado v službo več slovenskih delavskih družin. To pa je malo težko, ker znano je, da je občina Zdravščina furlanska, šola furlanska, duhovnik Furlan. Naši ljudje bi se najbrže raznarodili. Ako bi se naselilo več slovenskih družin v Zdravščini bi se moralo začeti misliti na slovensko šolo, to pa temveč, ker je uže sedaj v Zdravščini nekaj Slovencev. Enako je tudi v nekdanji slovenskih Petovljah par družin slovenskih! Vsi skupaj bi gotovo imeli toliko otrok, da bi se otvoril en razred. To je razmišljevanja vredno.

Politični pregled.

Avstrijska delegacija.

V avstrijski delegaciji se razpravlja sedaj o kreditu za Bosno in Hercegovino. Dr. Šusteršič je spravil delegate v veliko zadrego. Predlagal je namreč resolucijo, s katero naj bi se izrekla ostra graja skupnemu finančnemu ministru Burian-u zaradi tega, ker je podelil zloglasni madjarski agrarni banki koncesijo za odkup bosanskih in hercegovinskih kmetov vkljub temu, da je avstrijski parlament soglasno proti temu protestiral. Jednako resolucijo je stavil v poslanski zbornici poslanec Morsey, ki je bila tudi vsprejeta. Nemški in drugi delegatje, ki so kot državni poslanci v poslanski zbornici za omenjeno resolucijo glasovali, se pa sedaj kujejo in nočejo za dr. Šusteršičovo resolucijo glasovati, da bi ne delali s tem sitnosti vladi ter provzročili Burjanovega padca. S tem pa si zadajo sami sebi hudo zausnico. Izgovarjajo se s tem, da nočejo podpirati dr. Šusteršičeve politike. Delegat prof. Mandić je tudi izjavil, da bode glasoval za dr. Šusteršičovo resolucijo. Jutre se bode vršilo glasovanje o kreditu, kakor tudi o dr. Šusteršičevi resoluciji.

Češko-nemška pogajanja.

Češko-nemških pogajanj neče biti ne konca ne kraja. V teku tega tedna se pa morajo na vsak način končati tako ali tako. Mislilo se je že, da pride minolo soboto do kakega rezultata. Ali do tega ni prišlo Pogajanja se danes nadaljujejo.

Mnogo jih je, ki so mnenja, da ne dovedejo do nikakega uspeha. So pa drugi, in med temi je tudi poročevalec „Tagesposte“, ki niso izgubili vsake nade in ki hočejo vedeti, da pride v dvanajsti uri vendarle, če ne drugače, pa vsaj do neke delne sprave.

Italijanska pravna fakulteta.

Listi poročajo, da je bil te dni dr. Bugatto pri Bienerthu in pri naučnem ministru grofu Stürgkh ter se pri omenjenih dveh gospodih informiral, kako stališče zavzemata v tem vprašanju. Baron Bienerth je baje odgovoril dr. Bugattu, da stoji vlada v tem vprašanju še vedno na istem stališču, kakor je stala ob zadnjem zaključenju državnega zbora. Ko se snide državni zbor, se bode moral proračunski odsek najprej baviti z rešitvijo tega vprašanja.

Hrvaško-srbska koalicija

je v svoji četrtkovi plenarni seji sklenila, da je pripravljena z banom pričeti pogajanja za ustanovitev saborske večine in delovnega programa na podlagi nagodbe. Vendar pa je vsak uspeh dela jako negotov, dokler se ne odstrani glavna ovira sporazuma z ogrsko vlado: železniška pragmatika. O tem sklepu je koalicija obvestila bana in pričakuje njegovo vabilo na nadaljna pogajanja ali pa tudi negativen odgovor. V zadnjem slučaju bo koalicija takoj šla na delo, da se osnuje močan opozicijski blok.

Zahvala svetega Očeta.

Sv. oče se je po svojem državnem tajniku na naslov dr. Nagla brzovajno zahvalil dunajskim katoličanom za udeležbo manifestacije. V brzovajki zatrjuje, da ga je jako razveselil ta dokaz žive vere avstrijskih katoličanov.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

Pri sestavi dnevnega reda za srbsko skupščino je izjavil stari radikalec Triković, da. čeravno je bila trgovska pogodba iz leta 1909 od srbske skupščine vsprejeta, ni bila še predložena avstrijskemu in ogrskemu parlamentu. Zato bi se moralo čakati, dokler ne potrdita avstrijski in ogrski parlament pogodbe. Tudi finančni minister Protić je podpiral Trikovića v tem smislu. Toda predlog skupščinega predsednika, naj se vseeno razpravlja o trgovinski pogodbi z Avstrijo, je bil vsprejet. Zakonska predloga je bila dne 10. t. m. odkazana finančnemu odseku.

Novi predsednik ruske dume.

Predsednikom dume je bil z 201 proti 137 glasom zopet izvoljen dosedanj predsednik Gačkov. Podpredsednikom sta bila izvoljena knez Volkonski (desnica) in oktobrist Kapustin.

Značilni pojavi v Belgiji.

Pri zadnjem prestolnem govoru, ki ga je imel kralj Albert, v katerem je bil obsežen program, ki si ga je sestavila katoliška večina za prihodnje državnozbornsko zasedanje, so začeli socijalni demokratje na poziv njih voditelja Vandervelda tak kraval, da ni mogel kralj četrt ure govoriti. Na zraven stoječo preplašeno kraljico in otroka so pa metali razne papirčke. Ravno tako so začeli po dokončanem govoru tako razsajati in vpiti, da je kraljeva družina takorekoč iz parlamenta zbežala. To pomeni, da so pričeli tudi v Belgiji po „portugalsko“ govoriti.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je izročila gospa Ana Vogl & Likar izkupiček narodnih kolkov v znesku 3574 K.

Našemu upravnistvu je došlo: Uprava „Novega časa“ v Gorici K 1350. Bog živi!

Domače in razne vesti.

Imenovanje v šolski službi. — Za ravnatelja tukajšnje državne gimnazije je imenovan gospod dr. Frančišek Tomišek, dosedaj profesor prve drž. gimnazije v Ljubljani.

Smrtna kosa. Danes zjutraj je po dolgi in mučni bolezni v 36. letu svoje dobe umrl g. c. kr. davčni upravitelj v Gorici Alojzij O s b a t.

Imenovanje v sodni službi. — Za predsednika deželnega sodišča v Ljubljani je imenovan dvorni svetnik pri graškem deželnem nadsodišču Adolf Elsner. Dosedanjemu predsedniku deželnega sodišča v Ljubljani, Levičniku, je podeljeno plemstvo.

Elsner je Nемеc. Justična uprava je zadala kranjskim Slovencem s tem imenovanjem grdo brco. Temu pa se ni čuditi, ako se pomisli, da stoji dandanes na čelu avstrijske sodnijske uprave nemški nacionalc Hochenburger. Na Kranjskem je zavladovalo vsled tega imenovanja hudo razburjenje. „Slovenec“, ki je bil zaradi tega imenovanja konfisciran, pozivlja vse res rodoljubne, res narodne poslance, združene v zvezi južnih Slavena, naj krenejo na pot, ki jo zahteva narodna čast, in pravi, da zahtevajo take brce, kakor je omenjeno imenovanje, primerne odgovora.

Iz pravosodne službe. Deželni sodni svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Montovunu Ivan C e g n a r je premeščen v Rovinj.

„Soči“ galgenhumor. — Sobotna štev. „Soče“ je priobčila o milijanskem državnem posojilu, s kojim hoče baje vlada priskočiti na pomoč oslabei „Trg. obrtni zadrugi“, to-le dišeče mazilo za skelečo in zevajočo rano na telesu imenovane zadruge:

„1.000.000 K posojila?! — Ljubljanskemu „Slovincu“ se je strašno mudilo, da je prinesel v obliki brzovajke iz Gorice vest, ki ima le namen: škodovati dobri stvari... Na merodajnem mestu v Gorici ni še nič znano o državnem posojilu po 2 odst. v korist gospodarskega razvoja goriških Slovencev. Ne prikrivamo pa, da z vso pravico reflektujemo na sodelovanje države, ki naj nam pomaga, da spravimo zopet v normalni tir gospodarski voz, ki je mnogo trpel vsled propada Mižarske zadruge v Solkanu. — Klerikalni hudobiji je šla na led napredna kratkovidnost in T. o. z. je morala v kratkem času izplačati 1.300.000 K vlog. — Vsakdo ve, da denarni zavodi ne hranijo denarja vlagateljev v železnih blagajnah. — in ako iz kakoršnegakoli razloga vlagatelj naskoči zavod in zahtevajo svoj denar, ima to lahko hude posledice za zavod in vse njegove dolžnike. — T. o. z. ni zaslužila takega položaja, ker je vse njeno delovanje uzorno in na vse strani blagodejno. Ta zavod je bil in hoče ostati velik dobrotnik v gospodarskem razvoju našega ljudstva. Kdor to ovira, je zločinec nad boljšo bodočnostjo slovenskega ljudstva tega čvrstega varuha ob italijanski mej. — Več bomo že še govorili!“

Neki berač nam je pravil, da se je celo gospod France iz Prvačine, ki je šele pred kratkem izstopil iz ravnateljstva „Trgovsko-obrtni zadruge“ in kateremu so torej njene razmere natančno znane, močno zakrohotal čitavši v „Soči“ to, kar smo zgoraj iz nje posneli ter vskliknil: „Za počit!“

Glasovanje o proračunu unanjenja ministerstva. Zadnjič smo povedali, da so glasovali vsi člani slovenske opozicije proti proračunu unanjenja ministerstva. Iz „Slovenca“ pa posnamemo, da to ni res; kajti dvorni svetnik dr. Ploj je glasoval za proračun. „Slovenec“ pripominja k temu glasovanju: To pač v dejanju kaže, kje so zveze z vlado in kravje kupčije z vlado. K temu naj mi še dostavimo: Kdo ve, da se ne nahaja med temi kravjimi kupčijami tudi ona, zadevajoča 1.000.000 K podpore oslabei „Trgovsko-obrtni zadrugi“ v Gorici.

Kakor mu kaže! — Kakor smo omenili že v zadnji številki „Gorice“, je priobčila „Soča“ minoli torek iz učiteljskih krogov tako grd in nesramen članek, da se ga je celo državno pravdnštvo moralo usmiliti s tem, da je njegovo vsebino na raznih mestih konfisciralo. Članek je bil pisan popolnoma po modelu nebrojnih drugih član- kov, s katerimi polni „Soča“ po razkolu svoje predale. To muziko je v svojem listu iz začetka intoniral Andrej Gabršček in sledili so njemu razni tekme- ci na tem polju. Ali čujte! Mesto, da bi Gabršček svojega učenca, ki ga je skušal v članku „Iz učiteljskih krogov“ prekositi, pohvalil in državnega pravdnika, ki se je drznil nekaj akordov v Gaberščekovem duhu izdelane kompo- zicije, prečrtati, pokaral, obrnil je svoje konjsko kopito proti člankarju ter pohvalil državnega pravdnika, ne meneč se za gmotno škodo, katero mu je ta provzročil s svojo konfiskacijo. Ako bi hoteli mi trditi, da je Gabršček dotični članek, predno je zagledal luč be- lega dne v njegovi „Soči“, vsaj čital, ako ga ni sam spisal, in se ga ni upal potem, ko ga je državni pravdnik konfi- sciral, odobravati le zaraditega, da bi se državnemu pravdniku ne zameril, prile- telo bi v „Soči“ na naš naslov gotovo vse polno „lumpov“ in „obrekovalcev“. In vendar ne bi bilo kaj takega nemo- goče. Prav zato se je nam in tudi dru- gm ljudem, ki mislijo s svojo glavo, naravnost značilno zdelo čitati od sa- mega A. Gaberščeka podpisani slavo- spev na naslov državnega pravdnštva, zato ker je konfisciralo zarad omenje- nega članka torkovo „Sočo“. Sploh opazujemo, da je začela „Soča“ zadnji čas hvaliti vse, kar prihaja od vladne strani, kar bi dalo domnevati, da mora njen gospodar marsikaj pričakovati od vlade.

Če je pa temu tako, se ne bode- mo prav nič čudili, če postane „Soča“ sčasoma skozinskoz vladno glasilo in niti Gabrščeku ne bomo smeli očitati nedoslednosti, ko pač vedno trdimo, da Gabršček ne dela nič drugače, nego le kakor mu kaže.

Sicer pa mora imeti vlada, ki ji pridejo take vrste ljudje prav v resnici — — — no, recimo — — — dober želodec!

Laško junaštvo. V noči od nede- lje na pondeljek je neznana laška ju- naška roka, seveda v temi, ko je ni nikdo videl, zagnala kamen v slovenski del napisa podružnice ljubljanske kre- ditne banke, ki je bil postavljen še le pred par dnevi in ki se nahaja v bivši hiši barona Winklerja na Verdi-jevem tekališču. Kaj je moralo tega laškega junaka navdušiti k takemu junaštvu, nam ni umevno, ko je vendar v Gorici vse polno drugih slovenskih napisov, za katere se nobeden človek več ne zmeni in so se jim celo vročekrvni Lahji popolnoma že privadili.

Ljubljanska kreditna banka. — V sredo 16. t. m. se otvori na Corso G. Verdi štev. 37 Podružnica ljubljanske kreditne banke v Gorici. Nova podruž- nica se bo bavila z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. V predstojni- štvo goriške podružnice so bili izvoljeni sledeči gg.: Dr. Alojzij Franko, dež. po- slanec v Gorici ter Fran Kavčič in Jo- sip Medved, veletržca v Gorici. Dirigen- tom je imenovan dosedanji prokurist tržaške podružnice tega zavoda g. Ivan Kačič.

Občinske volitve v Biljani so se vršile včeraj, pri katerih so zmagali li- beralci. „Edinost“ poskakuje zaradi tega od veselja, zakar pa nima vzroka, ker so bili tudi dosedaj v tej občini na krmilu liberalci.

Premestitve vojaških čet. Za pri- hodnji mesec so določene sledeče pre- membe vojaških čet: Lovski bataljon št. 20 pojde iz Trsta v Tolmin, 1 sto- nija 7. lovskega bataljona pojde iz Tolmina v Kanal, kjer ostane tudi še dosedanji bataljon. Bataljon 97. peš-

PODRUŽNICA

„Ljubljanske kreditne banke“

v GORICI

Corso Giuseppe Verdi št. 37.

Centrala v Ljubljani

Podružnice:

Gorica, Celovec, Sarajevo, Split in Trst

se bavi s sledečimi posli:

Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davek plača banka sama;

sprejema

vloge na tekoči račun po najugodnejših pogojih;

kupuje in prodaja po najkulantnejših kurzih

vsakovrstne vrednostne papirje, devize in valute;

izvršuje

borzna naročila na vse tu- in inozemskih borzah;

eskontuje

menice in devize;

vnovčuje

menice, nakaznice in čeke na vseh tu- in inozemskih mestih;

vnovčuje

kupone in izžrebane vrednostne papirje;

izdaja

čekе in kreditna pisma ter izvršuje razna nakazila na vsa mesta tu- in inozemstva;

sprejema

vrednostne papirje v varstvo in oskrbuje brezplačno njih revizijo;

daje posojila

na vrednostne papirje in blago;

zavaruje

vrednostne papirje proti kurznej zgubi.

Delniška glavnica: K 5,000.000.

Rezervni zaklad: K 450.000